

Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunumi 2025. gada 10.–16. marts

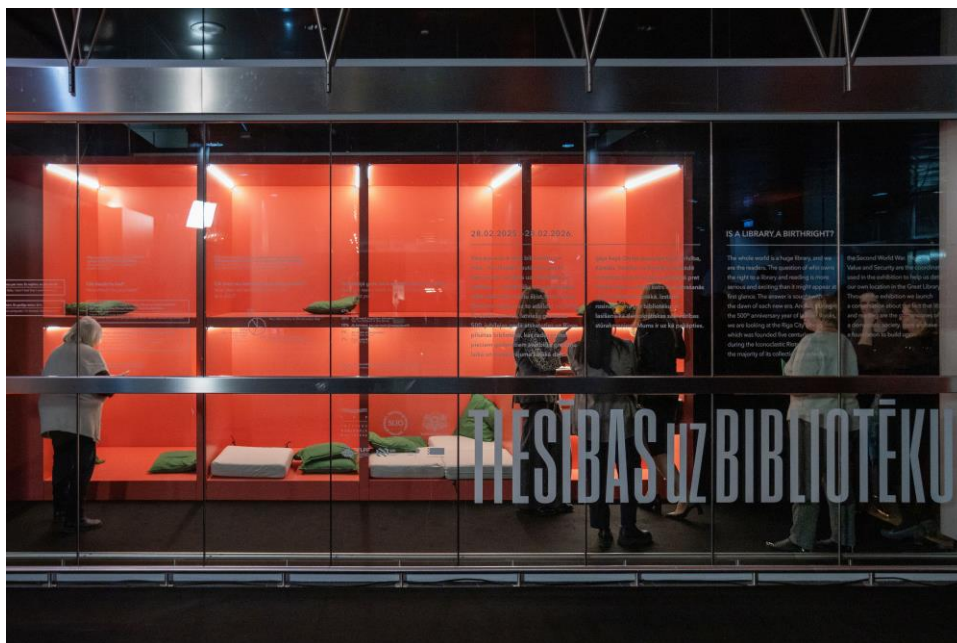

Grāmatu mākslas konkursā “Zelta ābele 2024” apbalvots LNB izdevums “Lorem Ipsum. Testus nostra nihil interest”

6. martā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā tika paziņoti Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas organizētā grāmatu mākslas konkursa “Zelta ābele 2024” laureāti un pasniegta gada mākslinieka balva. Balvai tika nominēti arī divi Latvijas Nacionālās bibliotēkas izdevumi, no kuriem kā 2024. gada mākslinieciski augstvērtīgākais darbs kategorijā “Mākslas izdevums” apbalvots “Lorem Ipsum. Testus nostra nihil interest”. Izdevuma kuratore – LNB Pētniecības un interpretācijas centra projektu vadītāja Ineta Vaivode. Autors – grāmatu dizainers Aleksejs Muraško. Tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Vairāk

Ekskursija izstādē “Tiesības uz bibliotēku” tās autoru vadībā

13. martā plkst. 18.00 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notiks ekskursija izstādē “Tiesības uz bibliotēku” tās veidotāju – kuratoru Maijas Treiles, Paula Daijas un mākslinieka Kriša Salmaņa – vadībā. Dalība ekskursijā bez maksas. Pulcēšanās uz ekskursiju, sākot ar plkst. 17.50. Lielāka pieprasījuma gadījumā, ekskursijā piedalīties varēs pirmie 20 apmeklētāji. Izstāde, kas atklāj notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” kulminācijas gadu, ir vienlaikus tēlaina, intelektuāli reflektējoša un politiska izstāde, kas jāredz ikvienam, kurš mīl grāmatas, bet vēl vairāk – tiem, kuri pagaidām vēl nemīl. Tās formāts sapludina robežas starp laikmetīgās mākslas un vēsturiskas tematikas izstādēm.

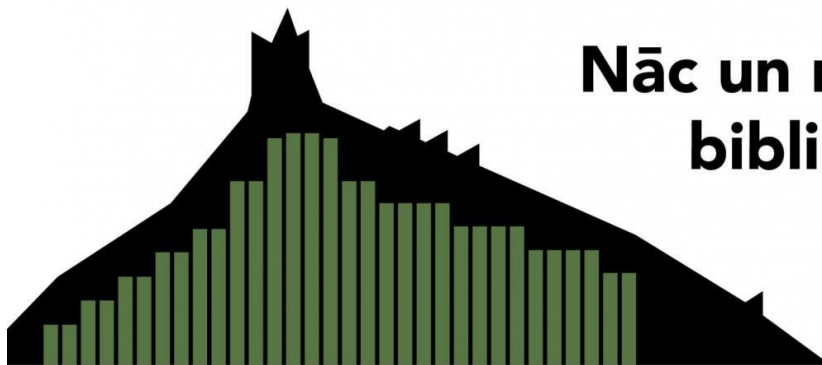
Vairāk

Sākusies pieteikšanās Ēnu dienai Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

4. aprīlī no plkst. 10.00 līdz 15.00 Latvijas Nacionālā bibliotēka piedalīsies izglītības organizācijas “Junior Achievement Latvia” rīkotajā karjeras izglītības pasākumā skolēniem Ēnu diena. Savu darba ikdienu piedāvā iepazīt Nacionālās enciklopēdijas galvenais redaktors, Kompetenču attīstības centra nozares izglītības speciālists, Profesionālās pilnveides izglītības programmas “Bibliotēku zinību pamati” izglītojamie, Galvenās krātuves centra galvenā bibliotekāre, Speciālo krājumu departamenta direktore, Komunikācijas departamenta fotogrāfs, audio ierakstu inženieris, Pakalpojumu departamenta Periodikas nodaļas galvenā bibliogrāfe, Speciālo krājumu departamenta kultūras projektu vadītāja. No 7. marta skolēni aicināti pieteikties LNB vakancēm portālā www.enudiena.lv.

Vairāk

**Nāc un mācies
bibliotēkā!**

LNB piedāvājums skolēniem!

Skolēn, kļūsti par Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasītāju – lasītāja karte ir bezmaksas! Reģistrēties par lasītāju var klātienē vai [attālināti](#), nepieciešams uzrādīt personu apliecinošu dokumentu (pasi vai ID karti) un aizpildīt reģistrācijas anketu. [Uzzini vairāk](#). Skolēni īpaši aicināti izmantot plašās telpas mācībām un daudzveidīgo bezmaksas [mācību piedāvājumu](#). Jaunieši aicināti izmantot pilnveidotās Jauniešu telpas M stāvā iespējas – te var pavadīt laiku gan individuālā, gan grupu darbā, dažādu kultūras un izglītības iniciatīvu īstenošanai un vienkārši atpūsties. Aizraujoša mācību forma skolēnu grupām skolotāju pavadībā ir [izglītojošās programmas nodarbības, ekskursijas un radošās darbnīcas par cikla “Latviešu grāmatai 500” tēmām](#). No septembra līdz maijam ikvienu sākumskolas lasītāju gaida Bērnu literatūras centrs 7. stāvā, tā lasītava un nodarbības, radošās darbnīcas par piecpadsmit dažādām neparastām tēmām.

Vairāk

**Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru
2. lasītpatikas forums**

Tukumā notiks Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru 2. lasītpatikas forums

2. martā Tukuma 2. vidusskolā notiks Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru otrais lasītpatikas forums, ko rīko Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bibliotekāru biedrība un Tukuma novada pašvaldība. Forumamērķis ir pulcināt, dot iespēju tīkloties un iedvesmot skolu un publisko bibliotēku bibliotekārus, kas strādā ar bērniem un jauniešiem, uz kopīgām lasītveicināšanas aktivitātēm. Forumu atklās Latvijas Republikas Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas vadītāja Agita Zariņa-Stūre, Tukuma novada domes priekšsēdētājs Gundars Važa, Tukuma 2. vidusskolas direktore Anita Locāne un Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktore Dagnija Baltiņa.

Vairāk

Vieslekcija “Kādiem Mākslīgā intelekta rīkiem jābūt katra vadītāja kabatā?”

13. martā plkst. 16.00–17.00 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un tiešsaistē notiks Rīgas Stradiņa universitātes Sociālo zinātņu fakultātes docētāja Paula Jansona vieslekcija “Kādiem Mākslīgā intelekta rīkiem jābūt katra vadītāja kabatā?” Šajā praktiskajā lekcijā uzzināsiet, kādas konkrētas darbības mūsdienīgam vadītājam jāveic, lai veiksmīgi ieviestu mākslīgo intelektu (MI) savā uzņēmumā. Iepazīsieties ar dažiem MI rīkiem, kas katram vadītājam nepieciešami ikdienas darba efektivitātes celšanai. Lekcijas laikā docētājs dalīsies personīgajā pieredzē un praktiskos piemēros, kā MI rīki ir transformējuši viņa darba ikdienu un kā tie var mainīt arī jūsējo. Tiešraides varēs vērot [RSU Facebook lapā](#), [LNB Facebook lapā](#) un [YouTube kontā](#).

Vairāk

LNB Ģimeņu sestdiena: Kaligrāfijas darbnīca Virtakas klasē

15. martā plkst. 12.00–13.30 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Virtakas klasē (1. stāvā) notiks Ģimeņu sestdienas kaligrāfijas darbnīca. Kāpēc senie raksti atšķiras no mūsdienu burtiem? Kas ir kaligrāfija un kāds ir gotiskā raksta un platgala spalvas stāsts? Vai šie senie rakstīšanas veidi ir pielietojami arī mūsdienās? Skolēnu brīvlaika nedēļā aicinām apmeklēt kaligrāfijas darbnīcu, kurā iepazīsiet burtu rakstības vēsturi, izmēģināsiet vēsturiskus rakstīšanas instrumentus un atklāsiet kaligrāfijas nozīmi mūsdienās. Darbnīca būs saistoša visai ģimenei – gan vecākiem un pusaudžiem, gan bērniem no 5 gadu vecuma. Visi nepieciešamie materiāli būs pieejami uz vietas. Darbnīcu vadīs muzejpedagoģe Dace Pūka. Dalība darbnīcā ir bez maksas, taču ir nepieciešama iepriekšēja pieteikšanās, aizpildot [pieteikuma anketu](#) līdz 14. martam vai līdz tiek sasniegts maksimālais dalībnieku skaits.

Vairāk

Aicinām pieteikties 7. Baltijas digitālo humanitāro zinātņu vasaras skolai

Atvērta pieteikšanās 7. Baltijas digitālo humanitāro zinātņu vasaras skolai “Digitālās metodes vēstures pētniecībā”, kas notiks no 4. līdz 8. augustam Rīgā, Latvijas Universitātes Zinātņu mājā. Galvenā uzmanība tiks pievērsta tēmām, kas ir aktuālas vēstures pētniekiem, studentiem un ikvienam, kurš interesējas par vēstures un humanitāro zinātņu pētniecību, izmantojot digitālās metodes. Lekcijās un semināros tiks aplūkots – ar mākslīgo intelektu apstrādāta rokraksta tekstu transkripcija, tīkla vizualizācijas, vēsturiskie tīkli, telpiskā analīze un kartēšana (GIS), kā arī praktiska iepazīšanās ar jaunajām mākslīgā intelekta tehnoloģijām. Līdz 20. martam aicinām pieteikties visus interesentus, aizpildot formu. Vasaras skolu organizē LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, LU Humanitāro zinātņu fakultāte un Latvijas Nacionālā bibliotēka.

Vairāk

LNB pētnieki A. Baklāne un V. Saulespurēns piedalījušies konferencē “Digitālās humanitārās zinātnes Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs” Tartu

No 3. līdz 7. martam Igaunijas Nacionālajā muzejā, Tartu, notika konference “Digitālās humanitārās zinātnes Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs” (“*Digital Humanities in the Nordic and Baltic Countries*” (DHN2025)). Šī gada konferences tēma ir “Digitālie sapņi un prakses”. Tajā ar referātiem piedalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālās pētniecības pakalpojumu vadītāja Anda Baklāne un Pētniecības tehnoloģiju analītiķis Valdis Saulespurēns. A. Baklāne ir arī konferences programmas komitejā. LNB pārstāvju priekšlasījuma tēma 5. martā: “Extracting semantically related concepts from the corpus of Latvian novels: A comparative analysis of Word2Vec, GPT-4o, and Gemini-1,5 results” (“Semantiski saistītu jēdzienu izgūšana Latviešu romānu korpusā: Word2Vec, GPT-4o un Gemini-1,5 rezultātu salīdzinošā analīze”).

Vairāk

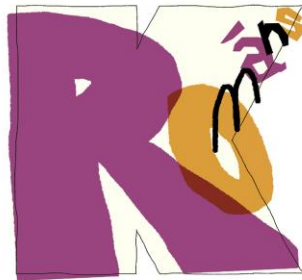

Pedagogi un skolu bibliotekāri aicināti pieteikties profesionālās kompetences pilnveidei

12. martā no plkst. 9.00 līdz 16.00 tiešsaistē Zoom platformā Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar SIA "Tilde" aicina pedagogus un skolu bibliotekārus bez maksas apgūt informācijas prasmes un digitālās prasmes programmā "Pedagogu informācijas prasmju un digitālo prasmju pilnveide". Tēmas: LNB: krājums informācijas pakalpojumi un izglītojošas norises; Elektronisko katalogu sistēma: informācijas meklēšana un pārvaldība. Atsauču veidošana informācijas avotiem APA stilā; Digitālā bibliotēka: saturs un izmantošanas prasmes; LNB digitālās bibliotēkas kolekciju izmantošana izglītības darbā; Informācijas meklēšanas un izguves iespējas tiešsaistes abonētajās datubāzēs; SIA "Tilde" aktualitātes izglītības jomā – valodas tehnoloģijās balstīti risinājumi iekļaujošai izglītībai; Letonika.lv: mūsdienīgs digitāls mācību metodiskais līdzeklis. Pēc dalības visās kursā iekļautajās nodarbībās pedagogi saņems apliecību. Pieteikšanās dalībai līdz 11. martam, [aizpildot formu](#).

Vairāk

Skatāma krājuma izlase "Latviešu romāns trimdā ASV"

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Krātuves izsniegšanas punktā 3. stāvā līdz 5. aprīlim apskatāma tematiskā krājuma izlase, veltīta latviešu romānam trimdā ASV. Otrā pasaules kara beigās tūkstošiem latviešu devās trimdā uz Rietumiem, no kurienes tālāk izceļoja pa visu pasauli, nereti savas dzīves laikā nekad vairs neatgriežoties dzimtenē. Lai izceltu vismaz nelielu daļu no Grāmatu krātuves krājumā esošajiem trimdas autoriem, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Galvenās krātuves centrs (GKC) piedāvā izlasē apskatīt Latvijā dzimušo un uz Amerikas Savienotajām Valstīm emigrējušo autoru romānus, kas izdoti viņiem atrodoties trimdā. ASV kā atskaites punkts izvēlēts, iedvesmojoties no diviem ievērojamiem trimdiniekiem, kuru dzīves ceļi caur Vāciju aizveda uz ASV.

Vairāk

**Ienāc
krātuvē -
atklāj
mantojumu!**

Katra mēneša otrajā otrdienā plkst. 17.30 muzeja "Latvieši pasaulē" krātuvē Rīgā, Mūkusalas ielā 3, iepriekš piesakoties pasakumi@lapamuzejs.lv vai pa tālruni 28066186.

Ekskursija muzeja "Latvieši pasaulē" krātuvē

11. martā plkst. 17.30 notiks ekskursija muzeja un pētniecības centra "Latvieši pasaulē" krātuvē LNB telpās. Dalība bez maksas un tikai ar iepriekšēju pieteikšanos. Pieteikšanās, rakstot: pasakumi@lapamuzejs.lv vai zvanot: +371 28066186. "Latvieši pasaulē" apkopo priekšmetus, fotogrāfijas un stāstus par izceļošanu no Latvijas un dzīvi latviešu diasporā. Latviešu kopienas ārpus Latvijas pastāv jau gandrīz 200 gadu, joprojām saglabādamas latvisku dzīvesveidu. Muzeja kolekcija glabā liecības par latviešiem Sibīrijā, Brazīlijā, Amerikā un daudzās citās vietās. Muzeja krājuma glabātājas vadībā interesenti varēs aplūkot izstādēs neredzamus priekšmetus un uzzināt to aizraujošos stāstus. Pastāstīsim, kā vācam liecības par pasaules latviešiem un parādīsim kā tās saglabājam nākamām paaudzēm.

Vairāk

Latviešu folkloras krātuves un Latvijas Nacionālās bibliotēkas veiktie Latvijas etnogrāfisko ansambļu ieskaņojumi publicēti video formātā

Etnogrāfiskie ansambļi ir nozīmīga Latvijas tradicionālās mūzikas ainavas daļa. Vairums no tiem ir dibināti padomju varas periodā, sākot ar 20. gadsimta 50. gadu vidu, taču prototipi pastāvēja jau starpkaru periodā un vēl agrāk. Lai arī etnogrāfiskie ansambļi bija saistīti ar padomju skatuves kultūru, taču Trešās atmodas laikā – 20. gs. 80. gados – tie kļuva par nozīmīgiem seno tradīciju un tautasdziesmu glabātājiem un nesējiem, to uzstāšanās un koncerti bija daļa no folkloras atdzimšanas kustības un Dziesmotās revolūcijas. Pateicoties Valsts kultūrkapitāla atbalstam, šobrīd daļa no Latvijas etnogrāfisko ansambļu repertuāra ir pieejama arī video formātā Latviešu folkloras krātuves LFK Youtube kanālā, ļaujot iepazīt ansambļu dalībniekus un atklājot ansambļu muzikālo bagātību un novadu tautastērpus. Skatāms Alsungas, Baltinavas, Bārtas, Beņislavas, Bozovas, Gudenieku, Jūralnes, Nīcas, Medņevas, Rucavas, Saunas un Rikavas etnogrāfisko ansambļu izpildījums.

Vairāk

BALTĀ VILKA ZEMEŅU LAUKS

Starptautiskās Jāņa Baltvilka balvas
20 gadu laureāti
15.11.2024.–30.04.2025.
Latvijas Nacionālās bibliotēkas 7. stāvā
Mūkusalas ielā 3, Rīgā

Atbalstītāji:

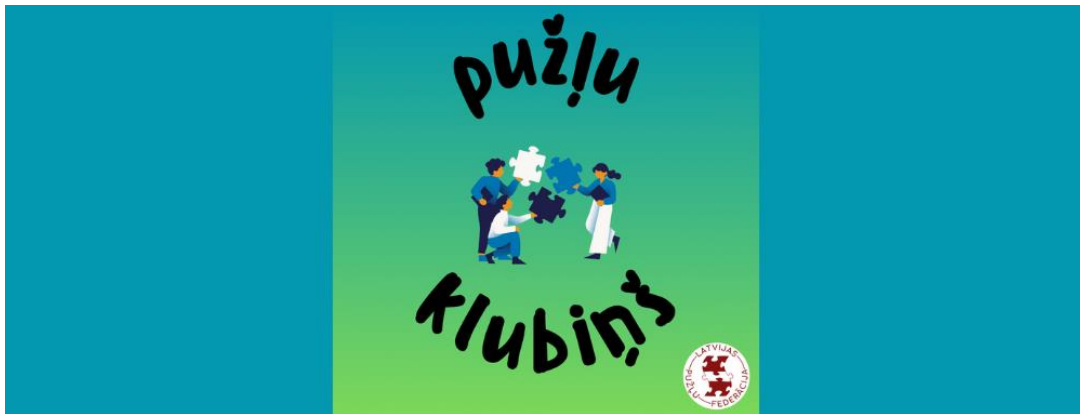

Joprojām apskatāma izstāde “Baltā Vilka zemeņu lauks”

Izstāde ir veltīta Jāņa Baltvilka balvas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā 20 gadu laureātiem un 10 gadiem, kopš iedibināta balva par debiju “Jaunaudze” kopā ar AS “Latvijas valsts meži”. Tā tapusi sadarbībā ar Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomi notikumu ciklā “Latviešu grāmatai 500”. Balvas laureātu izvēles viens no svarīgākajiem nosacījumiem – tuvība Jāņa Baltvilka garam, ko raksturo drosmīga valodas spēle, gudrs dabas vērojums, ētiski jūtīgs pasaules redzējums, kas spētu rosināt bērna zinātkāri, kā arī literāro un radošo iztēli. Jānis Baltvilks (1944–2003) – dzejnieks, prozaīķis, redaktors, dabas pētnieks, valodas burvības pārzinātājs, LBJLP biedrs. Viņa sapnis bija piešķirt bērnu literatūrai lielāku nozīmi, un balva viņa vārdā kopš 2005. gada, katru gadu vērtējot latviski izdotās grāmatas, palīdz darīt redzamākus labākos rakstniekus, māksliniekus, tulkotājus, izdevējus un veicina lasīšanu.

Vairāk

Sestdienas rīts Jauniešu telpā: improvizācijas teātra sesija

15. martā no plkst. 14.00 līdz 18.00 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Jauniešu telpā (M stāvā) sadarbībā ar Latvijas Pužļu Federāciju notiks pužļu kluba tikšanās. Tā ir lieliska iespēja kopā baudīt puzzles likšanu nepiespiestā atmosfērā un labā kompānijā. Saliekamo mozaīku likšana ir ne tikai izklaidējoša, bet arī vērtīga attīstības un izglītojoša nodarbe visos vecumposmos. Pužļu klubs ir bezmaksas un atvērts ikvienam interesentam. Vietu skaits ir ierobežots – 20 dalībnieki. Pieteikšanās ŠEIT.

Vairāk

Sestdienas rīts Jauniešu telpā: improvizācijas teātra sesija

15. martā un katru sestdienas rītu plkst. 11.00–13.00 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Jauniešu telpā (M stāvā) sadarbībā ar improvizācijas teātra “Tea Tree” stāstnieku atzaru “Storijkrafteri” aicinām apmeklēt un piedalīties improvizācijas sesijās “Kā būtu, ja būtu”. Nodarbībās varēs ļaut vaļu fantāzijai un kopā ar citiem radīt dzīvus, improvizētus stāstus, atklājot sevī un apkārtējos vēl neapjaustas spējas. Dalība bez maksas. Iepriekšēja pieteikšanās, rakstot uz e-pastu: amazone.velga@gmail.com vai zvanot: +371 26377775.

Vairāk

Japānas mezglu siešanas mākslai midzuhiki veltīta radošā darbnīca

15. martā (sestdiena) plkst. 12.00–14.00 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Baltijas Austrumāzijas pētniecības centra (AsiaRes) bibliotēkas lasītavā (M stāvā) notiks Japānas mezglu siešanas mākslai midzuhiki veltīta radošā darbnīca. Midzuhiki ir papīra aukla, kura tradicionāli ir ražota, vērpjot un cietinot japāņu vaši papīru ar rīsu līmi. To plaši pielieto dekoratīvā mākslā dāvanu iesaiņošanā, rotājumu un aksesuāru izgatavošanā. Rokdarbus no šīs auklas arī bieži sauc par midzuhiki. Darbnīcas laikā apmeklētājiem būs iespēja iepazīt dažus midzuhiki auklu siešanas paņēmienus, kā arī sasiet divus tradicionālus mezglus. Ieeja bezmaksas ar iepriekšēju reģistrāciju. Lai pieteiktos dalībai pasākumā, rakstiet uz: asiaresbibl@lnb.lv.

Vairāk

Latvijas jaunākās grāmatas

Nr. 4

2025

Informatīvs izdevums

16.–28. februāris

Jauniegūtie Latvijā izdotie resursi LNB krājumā

Latvijas Nacionālā bibliotēka sagatavojusi informatīvā izdevuma "[Latvijas jaunākās grāmatas](#)" 2025. gada 4. numuru (16.–28. februāris) PDF. Kārtējā nacionālās bibliogrāfijas informatīvajā izdevumā "Latvijas jaunākās grāmatas" tiek reģistrētas grāmatas, kuras izdevēji iesniedz Latvijas Nacionālajā bibliotēkā saskaņā ar Obligāto eksemplāru likumu. [Izdevuma arhīvs](#). 2025. gada februārī LNB krājumā iekļautie Latvijā izdotie resursi (grāmatas, kartes, notis, audiovizuālie resursi) skatāmi [šeit](#). *Meklēšanas un informācijas piegādes sistēmas Primo* funkcionalitāte sniedz iespēju precizēt meklēšanas rezultātus, izmantojot filtrus saskarnes labajā pusē. [Primo lietošanas pamācība](#).

Vairāk

Meditācijas telpa klātienē: Raivo Sabuļa vadīta nodarbība "Soto zen meditācijas prakse ikdienai"

12. martā plkst. 18.00 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Meditācijas telpā (4. stāvā) klātienē notiks Raivo Sabuļa vadīta nodarbība "Soto zen meditācijas prakse ikdienai". Soto zen

tradīcijas pamatā ir klusā sēdošā meditācija (zazen), kas raksturojas ar dziļu klusumu, vienkāršību un prakses tīrību. Mēs mācāmies, kā pielietot zen praksi ikdienā, kļūstot par sirdsgudrākiem, apzinātākiem un patiesākiem cilvēkiem. Nodarbība pieejama tikai klātienē. Raivo Sabulis ir "Via Integralis" kontemplācijas skolotājs, zenbudistu lajs. Dalība bez maksas un bez iepriekšējas pieteikšanās.

Vairāk